

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ,
ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ
ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ, РАДІОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА
ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ**

**ОФІЦІЙНЕ УЗАГАЛЬНЕНЕ РОЗ'ЯСНЕННЯ
щодо деяких питань визначення видів
електронних комунікаційних послуг**

I. Щодо визначення видів електронних комунікаційних послуг

Єдиним органом виконавчої влади, який має повноваження встановлювати види та опис електронних комунікаційних послуг є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (НКЕК).

Відповідно до частини другої статті 16 Закону України «Про електронні комунікації» (далі – Закон № 1089-IX) суб'єкти господарювання, які мають намір здійснювати господарську діяльність як постачальники електронних комунікаційних мереж та/або послуг, повинні протягом місяця від початку такої діяльності надіслати до регуляторного органу повідомлення про початок здійснення діяльності у сфері електронних комунікацій (далі - Повідомлення). Обов'язок з надання Повідомлення не поширюється на надання послуг міжособистісних електронних комунікацій без використання ресурсу нумерації.

Згідно з пунктом 8 частини третьої цієї ж статті Закону № 1089-IX у Повідомленні зазначається вид та опис електронних комунікаційних послуг. Інформація вноситься до Повідомлення шляхом проставляння суб'єктом господарювання відмітки навпроти найменування відповідного виду послуг чи доступу. У разі відсутності в орієнтовному переліку видів електронних комунікаційних послуг, затвердженому регуляторним органом, послуги, яку надає суб'єкт господарювання, вид та опис такої послуги надаються в довільній формі.

На виконання зазначених вимог статті 16 Закону № 1089-IX прийнято постанову НКЕК від 20.04.2022 № 30 «Питання ведення реєстру постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 07.05.2022 за № 502/37838, якою затверджено Орієнтовний перелік видів електронних комунікаційних послуг (у редакції

постанови НКЕК від 21.09.2022 № 168) (далі – Орієнтовний перелік). Орієнтовний перелік містить 18 видів електронних комунікаційних послуг.

Враховуючи наведене, при поданні Повідомлення суб'єкт господарювання самостійно визначає необхідний перелік видів електронних комунікаційних послуг згідно з Орієнтовним переліком, а вразі відсутності в Орієнтовному переліку послуги, яку надає суб'єкт господарювання, вид та опис такої послуги надаються ним в довільній формі.

На підставі поданих суб'єктами господарювання Повідомлень, НКЕК веде в електронному вигляді Реєстр постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг, за встановленими нею порядком та формою. Реєстр постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг розміщений у відкритому доступі на офіційному веб-сайті НКЕК за посиланням <https://nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=55&language=uk>.

Постачальники електронних комунікаційних мереж та/або послуг у встановленому порядку отримують витяги з Реєстру постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг, які зокрема містять інформацію про код, вид та опис електронних комунікаційних послуг та код юридичних осіб за Єдиним державним реєстром підприємств і організацій України, або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або серію (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті) - для фізичних осіб - підприємців.

Єдиним ресурсом, де відображаються актуальні дані про постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг, в тому числі про надання того чи іншого виду послуг у сфері електронних комунікацій, є Реєстр постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг (далі – Реєстр). Документом, який може підтвердити право суб'єкта господарювання на надання того чи іншого виду послуг у сфері електронних комунікацій, є Витяг з Реєстру, наданий уповноваженими посадовими особами НКЕК.

II. Щодо можливості ототожнення видів діяльності у сфері електронних комунікацій, які визначені в Орієнтовному переліку, з окремими видами діяльності що згадуються в Податковому кодексі України чи інших нормативно-правових актах, прийнятих з урахуванням Закону України «Про телекомунікації»

Закон України «Про телекомунікації» втратив чинність 01.01.2022.

Раніше, Законом України від 18.09.2019 № 102-IX "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню" було припинено ліцензування діяльності у сфері телекомунікацій, що здійснювалась на виконання Закону України «Про телекомунікації» та передбачала ліцензування наступних видів діяльності у сфері телекомунікацій: діяльність з

надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного); діяльність з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з використанням безпроводового доступу до телекомунікаційної мережі з правом технічного обслуговування і надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного); діяльність з надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку; діяльність з надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж, мереж ефірного теле- і радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж.

01.01.2022 року набрав чинності Закон № 1089-IX, який не передбачає зазначених видів діяльності та, відповідно, в Орієнтовному переліку такі види діяльності відсутні.

Водночас, окремі норми актів законодавства України лишаються не приведені у відповідність до Закону № 1089-IX, який прийнято з метою імплементації актів права ЄС, зокрема, Директиви 2018/1972 Європейського парламенту і ради від 11.12.2018 «Про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій».

Так, зазначені застарілі назви видів діяльності у сфері телекомунікацій, ще містяться у підпункті 8 підпункту 291.5.1 пункту 291.5 статті 291 Податкового кодексу України (далі - ПКУ).

НКЕК не має повноважень надавати податкові консультації.

При цьому, згідно з пунктом 52.6 статті 52 ПКУ, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику (Мінфін), проводить періодичне узагальнення індивідуальних податкових консультацій, а також аналізує обставини, що свідчать про неоднозначність окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, шляхом надання узагальнюючих податкових консультацій, які затверджуються наказом цього органу.

Разом з тим, за результатами аналізу видів діяльності, визначених в Орієнтовному переліку та видів діяльності, ліцензування яких свого часу здійснювала на підставі Закону України «Про телекомунікації» Національна комісія що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі - НКРЗІ), НКЕК, яка є правонаступником НКРЗІ, звертає увагу на наступне.

Види електронних комунікаційних послуг з Орієнтовного переліку, які максимально відповідають видам діяльності зазначеним у пункті 8 підпункту 291.5.1. підпункту 291.5. статті 291 Податкового кодексу України

Пункт 8 підпункту 291.5.1. підпункту 291.5. статті 291 Податкового кодексу України	Орієнтовний перелік видів електронних комунікаційних послуг		
Види діяльності з надання телекомунікаційних послуг	Опис електронних комунікаційних послуг		
	Назва та код* послуги	Визначення	Мережа
надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного);	послуга міжособистісної електронної комунікації з використанням нумерації Код послуги - IC. S1	електронна комунікаційна послуга, що дає змогу здійснювати прямий міжособистісний та інтерактивний обмін інформацією через електронні комунікаційні мережі між обмеженою кількістю осіб, за якого особи, які ініціюють або беруть участь у комунікації, визначають одержувача (одержувачів) інформації (крім послуг, що дають змогу міжособистісного та інтерактивного спілкування лише як незначну допоміжну функцію, невід'ємно пов'язану з іншою послугою).	☐ мобільного зв'язку ☐ фіксованого зв'язку ☐ безпроводового доступу ☐ супутникового зв'язку ☐ конвергентного зв'язку ☐ віртуальна
надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з використанням безпроводового доступу до телекомунікаційної мережі з правом технічного обслуговування і надання в користування каналів електрозв'язку (місцевого, міжміського, міжнародного);		Послуга міжособистісної електронної комунікації з використанням нумерації - послуга міжособистісної електронної комунікації, під час надання якої використовується номер (номери) з національного чи міжнародних планів нумерації або здійснюється зв'язок з номером (номерами) з національного чи міжнародних планів нумерації.	Може передбачати: користування радіочастотним спектром, ресурсом нумерації, безпосереднє фізичне/логічне взаємоз'єднання мережі постачальника електронних комунікаційних послуг з мережами постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг інших
надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку;			

			держав.
надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж, мереж ефірного теле- і радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж	послуга технічного обслуговування і експлуатації електронних комунікаційних мереж Код послуги - OS. S1	послуга з підтримки у працездатному стані обладнання електронних комунікаційних мереж в процесі його експлуатації, при якому воно здатне виконувати задані функції, зберігаючи задані значення параметрів у межах, які встановлені в нормативно-технічній документації; експлуатації електронних комунікаційних мереж	☐ мобільного зв'язку ☐ фіксованого зв'язку ☐ безпроводового доступу ☐ супутникового зв'язку

* Значення кодів базується на міжнародних назвах:

IC—Interpersonal Communications; OS - Operational Servicing;

S - Services (послуга надається постачальником електронних комунікаційних послуг); N - Networks (послуга надається постачальником електронних комунікаційних мереж).

Крім того, НКЕК рекомендує враховувати, що в зазначених законах відрізняються і визначення терміну «оператор».

Так відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про телекомунікації»:

оператор телекомунікацій - суб'єкт господарювання, який має право на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій із правом на технічне обслуговування та експлуатацію телекомунікаційних мереж;

провайдер телекомунікацій - суб'єкт господарювання, який має право на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій без права на технічне обслуговування та експлуатацію телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку.

Пунктом 70 статті 2 Закону № 1089-IX визначено, що:

оператор електронних комунікацій (оператор) - суб'єкт господарювання, який володіє, здійснює експлуатацію та управління електронними комунікаційними мережами та/або пов'язаними засобами.

У разі постачання електронних комунікаційних мереж оператор вважається також постачальником електронних комунікаційних мереж.

У разі постачання електронних комунікаційних послуг оператор вважається також постачальником електронних комунікаційних послуг;

У свою чергу, згідно з пунктом 87 цієї статті Закону постачальник електронних комунікаційних послуг - суб'єкт господарювання, який фактично надає та/або має право надавати електронні комунікаційні послуги на власних мережах та/або на мережах інших постачальників електронних комунікаційних послуг,

та з пунктом 85 цієї статті постачальник електронних комунікаційних мереж - суб'єкт господарювання, який надає послуги доступу до електронної

комунікаційної мережі, що знаходиться в його володінні, та до пов'язаних з нею засобів, або з використанням віртуальних мереж.

Тобто, відповідно до Закону № 1089-IX, будь-який оператор електронних комунікацій може бути постачальником електронних комунікаційних мереж та/або послуг, але не кожен постачальник електронних комунікаційних послуг є оператором електронних комунікацій.

НКЕК готова долучитися до розгляду проекту відповідних змін до ПКУ в частині приведення формулювань видів діяльності у сфері телекомунікацій (електронних комунікацій), перелік яких наведено у пункті 8 підпункту 291.5.1. підпункту 291.5. статті 291 ПКУ, у відповідність до видів електронних комунікаційних послуг у сфері електронних комунікацій відповідно до Закону України «Про електронні комунікації», в разі його надходження в установленому порядку, з метою чого насилає зазначене узагальнене роз'яснення до Міністерства фінансів України та Державної податкової служби України.

III. Щодо визначення коду з Орієнтовного переліку, який відповідає виду діяльності з надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації електронних комунікаційних мереж іншим суб'єктам господарювання та/або іншим постачальникам електронних комунікаційних мереж

Орієнтовним переліком передбачено послугу з кодом OS.S1 - «послуга технічного обслуговування і експлуатації електронних комунікаційних мереж» з таким описом: «послуга з підтримки у працездатному стані обладнання електронних комунікаційних мереж в процесі його експлуатації, при якому воно здатне виконувати задані функції, зберігаючи задані значення параметрів у межах, які встановлені в нормативно-технічній документації; експлуатації електронних комунікаційних мереж».

При поданні Повідомлення суб'єкт господарювання обираючи вид послуги з кодом OS.S1 має обрати такі уточнення щодо експлуатації електронних комунікаційних мереж:

- інших постачальників електронних комунікаційних мереж;
- інших суб'єктів господарювання.

Така інформація вноситься до Повідомлення шляхом проставлення відмітки навпроти відповідного уточнення та при включенні до реєстру постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг, відображається у ньому.

Враховуючи те, що відповідно до частини першої статті 901 Цивільного кодексу України за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором.

Водночас, згідно з пунктом 17 частини першої статті 1 Закону України «Про захист прав споживачів» послуга – це діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб.

Враховуючи вищезазначене, послугою є надання (передача) третім особам певного блага.

За таких обставин, «послуга технічного обслуговування і експлуатації електронних комунікаційних мереж» з кодом OS.S1 передбачає надання послуг третім особам (постачальникам електронних комунікаційних мереж чи іншим суб'єктам господарювання) технічного обслуговування і експлуатації електронних комунікаційних мереж, і не включає в себе технічне обслуговування і експлуатацію власних електронних комунікаційних мереж.

IV. Щодо відповідності видів діяльності КВЕД ДК 009:2010 видам діяльності передбаченим в Орієнтовному переліку

Відповідно до положень розділу 1 «Сфера застосування» вступної частини до Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010, затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457, КВЕД - це статистичний інструмент для впорядкування економічної інформації. Класифікація не завжди відповідає всім потребам користувачів за межами статистичної системи, у зв'язку з чим можуть виникнути суперечності стосовно юридичного використання коду КВЕД. Слід мати на увазі, що код виду діяльності не створює прав чи обов'язків для підприємств і організацій, не спричинює жодних правових наслідків. Будь-яке використання КВЕД не для статистичних потреб (адміністративних або нормативних) здійснюють самі користувачі за власними правилами, відповідаючи за це та належно пояснюючи таке використання.

Отже, види діяльності у сфері електронних комунікацій, передбачені в Орієнтовному переліку можуть не збігатися з КВЕД, та такий збіг або його відсутність не створює прав та обов'язків для суб'єктів господарювання та жодні правові наслідки зазначеного відсутні.

Зазначене роз'яснення не є нормативно-правовим актом, має лише роз'яснювальний, інформаційний характер і не встановлює правових норм.

**Директор Департаменту
електронних комунікацій**

Іван ХОХОТВА